

Gönül Sohbetleri

Ö. TUĞRUL İNANÇER

SUFI
KİTAP

sufi.com.tr sufi@sufi.com.tr

ISBN: 975-9161-00-1

1. BASKI: SUFİ EYLÜL 2005

5. BASKI: SUFİ EKİM 2011

KÜLTÜR BAKANLIĞI YAYINCILIK SERTİFİKA NO: 12364

KİTAP YAYIN NO: 01 TASAVVUF SOHBETLERİ DİZİSİ: 1

EDİTÖR: Ahmet Sait Akçay

KAPAK: Ravza Kızıltuğ

İÇ BASKI/ÇİLT: Sistem Matbaacılık

Yılanlı Ayazma Sok. No: 8

Davutpaşa-Topkapı/İstanbul

Tel: (0212) 482 11 01

SUFİ KİTAP

ALAYKÖŞKÜ CAD. NO: 11 34410 CAĞALOĞLU-İSTANBUL

TEL: 0212 511 24 24 FAKS: 0212 512 40 00

İÇİNDEKİLER

7	ÖNSÖZ
9	KALP, AKIL, NEFS ve RUH
24	HALVET
29	NEFSİN MERTEBELERİ
32	SEYR Ü SÜLÛK
34	RÛYÂ
42	KADER ve DUÂ
71	TEDBİR ve TAKDİR
74	FAL ve GELECEK BİLGİSİ
78	KADER MESELESİ
88	HİMMET
97	TASAVVUF NEDEN GEREKLİDİR
112	DEVRÂN
119	SÛFÎ TERAPİ
143	NEFS TEZKİYESİ
153	HALVET ve CELVET
162	ÂSİTÂNELER ve ÇİLE
169	SADR

ÖNSÖZ

Ö. Tuğrul İnançer

*Çünkü bildin mü'minin kalbinde Beytullah var
Niçin izzet etmedin ol evde ki Allah var
Her ne var, Âdem'de var, Âdem'den iste Hakk'ı sen
Olma iblis ü şakî Âdem'de sîrullah var*

diye buyurmuş Hz. Seyyid Nesimî.

Ez-sohbet-i dervîşân, bûy-i Muhammed âmed

“Dervişlerin sohbetinden Muhammed (as) kokusu gelir”
buyrulmuş.

*Gönül gönüldür olsa da göğsünde bir kahbenin
O'nu yıkan, gitmesin tavâfına Kâbe'nin
Kâbe bünyad-ı Halîl-i Âzerest
Dil, nazargâh-ı Celîl-i Ekberest*

“Kâbe Âzeroğlu Halîl'in -Hz. İbrahim (as)- yaptığı bir binadır.
Gönül ise Yüce Rabbimizin nazar kıldığı yüce bir makâmdır.”

Ve Süleyman Çelebimiz diyor ki:

*Bî hurûf u lâfz u savt ol Pâdişâh
Mustafa'ya söyledi bî-içtibâh*

O Âlemlerin Rabbi olan yegâne hüküm sahibi padişah,
âlemlere rahmet olan Mustafa'ya (as) harfsiz, sözsüz ve sessiz
olarak söyledi...

*Mekânlardan münezzehdir senin zât-ı şerîfin
Nedir bu kalb-i vîrânımda mihman olduğun cânâ*

...

Gönül ve sohbet hakkında ilk akla geliveren özlü sözler bunlar ki her biri nice ciltler dolusu kitapla îzah edilebilir. Kalb, gönüle mekân olmuş. Kalb sahipleri değil ama gönül sahipleri, sözsüz ve sessiz de sohbet ederler. Ancak, hani Allah (cc) sormuştu Mûsâ kulu ve Nebîsine:

– Elindeki ne?

Hz. Kelîmullâh cevap verdi:

– O benim sopamdır, ben o sopaya dayanırım, onunla koyun güderim, iş yaparım vs. Allah (cc) bilmiyor mu idi Mûsâ'nın (as) elinde ne olduğunu? Mûsâ (as) Allah'ın (cc) elindekinin ne olduğunu ve onunla ne yaptığını bildiğini bilmiyor mu idi? Elbette biliyordu ama, Rabbi ile -daha doğrusu Yâri ile- sohbetini, birlikteliğini uzatmak için lâfî uzatıyordu.

Biz de bu kitabı okuyan gönül dostlarımızla sohbetimizi, birlikteliğimizi, beraberliğimizi uzatmak için bazen sözü uzatmış olabiliriz. Bazen akla aykırı gelen sözlere de rastlanabilir. Ama zaten gönül meseleleri akılla çözülecek meseleler değildir. Hz Mevlânâ'nın deyişi ile "Gönül ve aşk meselelerinde akıl, bataklığa düşmüş eşek gibidir, çırpındıkça daha da batar." Akılsız gönül de olmaz. Akılsızlık başka bir şeydir, akla akılla vedâ etmek başka bir şey.

Gönül sohbetleri gönül dostlarıyla yapılır. Gönül dostu âriflere de bir işaret yeterlidir.

Bizim gönül dostlarımızdan niyâzımız şudur: Bu sohbetlerde rastlayacağınız yanlış ve noksanlardan dolayı bize gönül koymayınız...

Ve... Bizi gönülden çıkarmayınız...

Gönül, Çalabın tahtı

Çalab, gönüle baktı

KALP, AKIL, NEFS ve RUH

Ahmet Sait Akçay Kâinat dilinin bir tevhîd dili olduğunu konuşmalarınızda sık sık vurguluyorsunuz. Kalp, akıl, ruh, nefis birliğinden biraz söz edebilir misiniz? Meselâ kalbin mutmain olması nasıl mümkündür? Akıl olmadan kalp mutmain olur mu?

Ö. Tuğrul İnançer Dünyada ne kadar sapıklık varsa, aşırılıktan kaynaklanır. Hem fikren hem bedenen... Yani müesseseleri, kendi hududu dahilinde, genel hududun içine oturtamamak hastalığı, sapıklıktır. "Sadece" akıl, olmaz; "sadece" gönül, olmaz; "sadece" kalp, olmaz. Allah hiçbir şeyi "sadece" yaratmamış. Yaratılış hikmetine muhaliftir. Her şeyin bir hududu vardır. Şimdi sapık itikadî mezhep -öyle demek bile mümkün değil de, öyle isimlendiriliyor- Cebrîler ve Kaderîler var, Mücessime var; Allah'ı cisimlendirmek. İdrak edemeyince mutlaka bir maddî cisimle târif ediyor. Bir kısmı da Cenâb-ı Hakk'ın esmâlarını ve meleklerinin görevlerini müstakil tanrı olarak putlaştırmış. Rezzâk ism-i şerîfini bereket tanrıçası yapmış meselâ. Azrail, ölüm meleği iken, ölüm tanrısı olmuş. Bunların hepsi sapıklıktır. Şimdi bir kişinin mânevî yolculuğuna çıkarken kendisinde asgarî bulunması gereken şey, akıl'dır. Akıl olmadığı zaman mükellefiyet bile söz konusu olmaz. Mânevî

yolculuk aklın mükellefiyetlerinin bitmesinden sonra üzerine inşa edilecek olan nâfileyle olur. Bu arada nâfileyi Türkçe’de yanlış bir anlam yükleyerek ‘boş’ manasında kullanıyoruz, daha doğrusu anlıyoruz, hâlbuki öyle değil; ‘nevâfil’, ‘nâfi’ yani faydalı demek. Nâfile ‘boşa gitti’, ‘Nâfile oldu emekler’ vs. mânâsında değil.

Nâfile namazlar meselâ?

Öyle anlıyorlar, olur mu? Nâfi namazlar, faydalı namazlar. Günlük vakit namazlarındaki sünnetlerin hepsi nâfiledir. Peki, farz kılmadan nâfile kılınır mı? Farzı kılacaksın ki, nâfile kılasın. Onun gibi, seyr ü sülûk de evvelâ aklın mükellefiyetlerini eda ettikten sonraki muhabbetin izhârıdır. Kuş çift kanatla uçar, insanlar normalde iki adım üzerinde yürürler. İki adımla beraber yürüyemiyorsa o topaldır, aksaktır. kezâ kuşun bir kanadı olmadı mı uçmaz, kuş denince aklımıza uçan bir varlık geliyor. Mükellefiyet ve muhabbet kanatları beraber çırpılırsa uçup bir yerlere varabilir insan; tek kanatla bir yere gidilmez.

Peki, muhabbet nasıl gelişir?

Muhabbet gelişmez, bir dâd-ı Hakk (Allah vergisidir)’tır. Cenâb-ı Hakk’ın insana olan ihsânıdır, ancak muhabbete gönlü açmak için tanımak lâzımdır. Tanımak akılla olur, tanıdığın zaman zaten sevmeye mecbur ve mahkûm olursun. Resûlullah Efendimizi sevmeyenler O’nu tanımayanlardır. Tanıyıp da sevmeyene rastlamadım. Ne tarihte ne de günümüzde... Çünkü biz hepimiz “Fenefahnâ fiha min rûhîna”¹ hitabından dolayı aynı ruhu taşıyan insanlarız ve halifetullahız. Mümin, velî, münâfık, kâfir, bunlar sıfatlar. Zât itibariyle hepimiz halifetullahız ve hepimizde “fenefahna fiha min rûhîna”dan eser vardır. Dolayısıyla, yaradılışımızdaki bu hikmete uygun davranışlar bizi tatmin eder. Kalbin tatminini soruyorsun: Gayet

1 Ona Ruhumuzdan ruh üfledik. (Enbiya, 21/91)

basit, herkesin anlayacağı sadelikte Allah, âyet-i kerimesinde buyuruyor: “Elâ bi zikrillâhi tatmeinnül kulûb (Bilmiş olunuz ki, kalplerin tatmini yalnızca Allah’ı zikretmekle olur)”²

Bu arada dile getirmekte fayda var: Zikir, hatırlamak olarak târif ediliyor.

Lügatte “hatırlamak” demektir. Ama seven unutmaz ki hatırlasın. O zaman zikir, birinci kademedede hatırlamaktır, son kademedeyse sevdiğini söyleyerek bir beraberlik, bir vuslat yakalamaktır. Vuslat havası yakalamaktır.

Akılcı ekolden bir ilim adamıyla, Said Çekmeçil’le -Allah rahmet eylesin- zikir üzerine konuşurken bana şöyle söylemişti: “Allah Allah Allah, diyorsunuz da Allah’tan bir şey talep etmiyorsunuz. Derdini söyle de çare bulasın.” Bu yaklaşım çok akılcı ve pragmatik gibi geldi bana. Tabî o, zikri okumak, ilim yapmak olarak algılıyordu. Bu tip anlayışlar da var...

Peki “Ya eyyühellezîne, âmenûzkurûllahe, zikren kesîra”³ nedir? Herhalde o demek değildir. Açık tabîî. Sevgilinin pencesinin altına gidiyorsun, hiçbir şey istemiyorsun, sadece “Sen güzelsin, sen güzelsin, güzelsin” diyorsun saatlerce. Söyledikçe de doymuyorsun. Bu kadar lâfı dinleyen sevgili o güzelliğinden bir nebzecek olsun sana göstermez mi? Kediye bile sevdiğin zaman kafasını uzatıyor. “Beni biraz daha sev” diye. En vahşi hayvan bile sevgiyi hissettiği zaman uysallaşılıyor. Sevgi böyle bir şeydir. Bu kadar çok Allah, Allah, Allah diyorsun; Allahlığıyla sana tecelli etmez mi Allah. Ayrıca “zikrullâh”ta sadece Allah da denmez, Cenâb-ı Hakk’ın diğer esmâları da zikredilir. Bunu şu hadîs-i şeriften öğreniyoruz: “Hakk’ın esmâları içinde şu doksan dokuz tanesini vardır ki, bu isimleri ihsâ ederseniz cenneti bulursunuz.” İhsâ etmek, çok geniş bir yelpazeyi

2 Ra’d, 13/28

3 Ey İman edenler! Allah’ı çok çok zikredin.